

ת"פ 14176/07 - מדינת ישראל נגד אלברט וקנין

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 14176-07 מדינת ישראל נ' וקנין(אחר/נוסף)

בפני כבוד השופט ירôn מינטקביץ'
בעניין: מדינת ישראל ע"י לשכת התביעה ירושלים
המואשימה

נגד אלברט וקנין ע"י עו"ד חנן ג'בסקי
הנאשם

גזר דין

רקע ועמדות הצדדים

הנאשם הורשע על פי הודהתו בשתי עבירות של סחר בסמים.

על פי עובדות כתוב האישום, ביום 27.5.19 מכיר הנאשם לאדם אחד 2 גרם חשש בעבור 100 ש"ח וביום 18.6.18 מכיר לאדם אחר 3.8 גרם קניבוס בעבור 200 ש"ח.

ב"כ המואשימה טען, כי מתחם העונש ההולם ביחס לכל אישום הוא מאסר, לתקופה שבין ששה חודשים ועד שנה. ביחס לעונש ביקש להפעיל ארבעה מאסרים מותנים שלחוותה הנאשם, שהוטלו בשלוחות תיקים שונים, במצבר זה זהה, וכן להשתת על הנאשם עונש מאסר נוסף. לאור מכלול נסיבות המקרה, ובכל זאת הליך שיקומי שעבר הנאשם, ביקש כי עונש המאסר יהיה במרכז המתחם.

ב"כ הנאשם שם את הדגש בדבריו על נסיבותו האישיות של הנאשם כפי שפורטו בתסוקיר, ובמיוחד על הליך שיקום אותו עבר. לאור אלה טען, ביקש להמנע מלהזור עליו מאסר בפועל, ולהסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן. עוד טען, כי אחד המאסרים המותנים שלחוותה הנאשם אינו בר הפעלה, וביקש כי ככל שתדחה עמדתו יקבע שהמאסר כן בר הפעלה, יוזמן תסוקיר נוסף שיתיחס לשאלת הארכת התנאי.

הנאשם אמר, כי למراتות שרוב חייו ישב בבתי סוהר, כיום הוא סב לשמונה נכדים ורצונו הוא לעלות על דרך המלך, לחוות את חייו וליהיות בן אדם".

לאחר הדיון השלים הנאשם את דבריו בכתב (מספר שהוגש ביום 19.3.18). לדבריו הוא מקבל אחריות מלאה על מעשיו ומטען עליהם עמוק ליבו, וכיום הוא נמצא במקום אחר, אינו משתמש בסמים ורצונו הוא לחוות חיים נורמטיביים ויצירניים ולשיקם את יחסיו עם משפחתו ולבנות זמן עם ילדיו ונכדים. עוד אמר כי הוא סובל מבעיות בריאותיות שונות.

הנאשם מכר פעמיים כמותות קטנות של קניבוס, גרם ושני גרם, בעבר סכומים של 100 ו- 200 ש"ח. מדובר בשני מעשים דומים, שבוצעו בזמן קצר, ועל כן יש לקבוע מתחם עונש אחד לשניהם, ולא מתחם נפרד לכל אישום, כפי שבקשה המאשימה.

פסקה עקבית התיחסה לחומרתן של עבירות סחר בסמים ולצורך להרטיע מפני ביצוען, בדרך של הטלת עונשה חממית, שעיקרה מאסר בפועל, וזאת גם כאשר מדובר בני שחר בכמותות קטנות. ר' למשל תפ"ח (חי') 10-08-38865 מדינת ישראל נ' פרחאד בן רמיז רוסטמוב:

"על בתי המשפט מוטלת המשימה להילחם ברגע זה וללחום את מלחמת החברה בעוסקים בסמים. בית המשפט הדגיש את התוצאות החרסניות שיש בסמים לשולמה של החברה, לבריאותה ולביטחוןונה (ראה ע"פ 332/87 אורי בר און נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(1) 382 (1988). בע"פ 2649/00 בועז ישראל נ' מדינת ישראל [פורסם ב公报] (ניתן ביום 16/08/16), מצין בית המשפט העליון:

"החברה בישראל שמה לה למטרה להזכיר את נגע הסמים ולבדי המשפט תפקיד ראשון במעלה להבטיח שיעד זה יישג, ולא יהווה שאלה בלבד."

הדברת נגע הסמים מחייבת, בדרך כלל, להטיל עונשי מאסר כבדים על מי שעסקו בסחר בסמים. מי שמכן לשחר בסמים, אפילו בכמותות קטנות, מביע בכך נכונות להפיץ את הסם ותורם במעשייה להחטאות אחרים. אם סוחרי הסמים, ואפילו אם אין מדובר בסוחרים גדולים, לא יזכו למנה הולם בעונשה, יש חשש להתרדרותם במדרון החלקלק מעסקות קטנות אל עבר העסקאות גדולות, במיוחד לאור הרוחות הגודלים העשויים לצמוח להם. לפיכך, מי שסחר בסמים צפוי לעונשה חממית ומרתיעה".

וכן ר' ע"פ (חי') 12-08-7319 סבח נ' מדינת ישראל (25.10.12), שם נפסק:

"לא נעלם מענייני כי השם בו סחר המערער הוא שם מסווג חשיש וכי מדובר בכמותות קטנות של השם. ואולם, גם חשיש הוא שם מסווג שהשפיעו על החברה, ובעיקר על הצעירים שבה, קשה".

בקביעת מתחם העונש ההולם את המעשים אביה בחשבון כי מדובר בכמותות קטנות וסכומי כסף נמוכים, וכי המעשים בוצעו כולם בפרק זמן קצר. לאור אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין מספר חודשים, אותן ניתן לרצות בעבודות שירות, ועד שמונה חודשים.

נסיבות שאין קשרות לעבירות

הנאשם ליד 1962. לחובתו הרשות קודמות רבות מאוד, במגוון עבירות, אלימות, רכוש, סמים, בריחה ממשמרות חוקית, הדחה בחקירה, ועוד. תקצר הירעה מלפרט את מגוון העבירות אותן עבר הנאשם, ואצין רק כי בין היתר הורשע הנאשם בביצוע עשרות התפרצויות לדירות ובתי עסק, עשרות עבירות של סחר בסמים והחזקתם ועוד, בגין נדונם למאסרים רבים, המחייבים לשנים ארוכות (גזר דין מצטברים למשך 25 שנה, לפני ניכוי וחיפוי). עוד עולה מגילון הרישום הפלילי, כי פעם אחד פעם הופעלו מאסרים מותנים שהוטלו על הנאשם.

تفسיר שירות המבחן מגולל את נסיבות חייו של הנאשם, ובכלל זה הרשעוטיו הרבות.علاה, כי הנאשם היה שקווע בעולם הפשע מצערותו, אך בשנת 2016, לאחר שוחרר ממאסרו האחרון, עבר מיזמתו תהליך שיקום וgemäßלה במסגרת פרטית, וכי הוא מגלת מוטיבציה רבה לניהל אורח חיים נורמטיבי ועובד באופן יציב. הנאשם מבקש להמשיך בהליך בשירות המבחן, להשתלב ביחסו לטיפול במכוונים בבני ברק ולרכוש מקצוע. בדיקות לגילוי סמים שנערכו למשיב נמצאו תקיןות.

ה הנאשם קיבל לפניו שירות המבחן אחראיות לעבירות בהן הורשע. הסברו למעשים היה, כי בנו השתמש בסמי רחוב מסווג ניס גאי, וה הנאשם סבר כי מוטב שבנו ישתמש בקבוקס, ועל כן רכש כמהות סם גדולה, מתוךה סיפק חלק לבנו וחלק מכרכ, על מנת לממן את הרכישה. הנאשם הביע לפניו השירות צער וחרטה על מעשייו, וכן תובנה כי פעל באופן שגוי.

שירות המבחן העיריך, כי "לא ניתן לשולק קיומה של רמת סיכון להשנות ביצוע עבירות דומות בעתיד", אך מנגד העיריך כי המשך ההליך הטיפולי יביא להפחחתת הסיכון.

לאור מכלול הננתונים האמורים, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר שירותה בעבודות שירות.

מכתבבה של עובדת סוציאלית המטפלת בנאשם מיום 17.3.19 עליה, כי הנאשם מטופל ביחסו להतמכויות של עיריית בני ברק במשך שלושה חודשים (הינו מתחילה בשנת 2019), משתף באופן פעיל בהליך טיפול אינטנסיבי ובדיקות לגילוי סמים שנערכו לו נמצאו נקיות. עוד עליה מהכתב כי הנאשם לומד אנגלית ונרשם לקורס טכני בית חכם. להערכתה של העובדת הסוציאלית, הנאשם נחוש בדעתו לעשות שינוי ולנהל חיים נורמטיביים ומוכן להשקיע מאמצים לצורך הליך שיקומו.

מאסר מותנה מת"פ 24927-03-13

ביום 4.7.13 הורשע הנאשם בבית משפט השלום בבאר שבע (כב' הש' ד. בן טולילה) בעבירה של תיווך בסם מסוכן, וביום 25.11.13, נגזר עליו עונש כולל של 38 חודשים מאסר בפועל, הכולל הפעלה של מספר מאסרים מותנים שהיו לחובתו. כמו כן נגזרו על הנאשם שני מאסרים מותניים, של ששה חודשים ושנים עשר חודשים. וכך נסח חלקו הרלוונטי של גזר הדין:

- ד. ... סה"כ יהיה לנאשם לרצות 38 חודשים מאסר בפועל שיימנו מיום מאסרו.
- ה. 12 חודשים מאסר על תנאי המשך 3 שנים שלא יעבור עבירת סמים מסווג פשע.

המחלוקת בין הצדדים היא, האם מאסר מותנה זה הוא בר הפעלה (ולמעשה - חב הפעלה, שכן הנאשם הורשע בשתי עבירות נוספות) אם לאו: לשיטת המאשימה, לאור העובדה שהנאשם היה עצור בעת שנית גזר הדין, ושוחרר ממאסרו ביום 9.3.16, הינו פחוות משלוש שנים לפני ביצוע העבירות, המאסר חב הפעלה. לשיטת הנאשם, משלא ציין בית המשפט בגזר הדין מפורשות כי תקופת התנאי תמנה מיום שחרורו הנאשם ממאסרו, כוונתו הייתה שתקופת התנאי תמנה מיום מתן גזר הדין, וכל ההפחות קיימת חוסר בהירות בנסיבות זו, ממנה יהנה הנאשם.

לאחר שנתי דעתו לумент הצדדים וטיעוניהם, מסקنتי היא כי המאסר מותנה הוא חב הפעלה:

סע' 52(ג) לחוק העונשין קובע, כי: **תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נשא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרورو מן המאסר ... והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.**

במקרה שלפני, הנאשם היה עוצר ביום מתן גזר הדין, ונקבע כי מאסרו ימנה החל מיום מעצרו. משכך, אין ספק כי הנאשם נשא מאסר ביום שימוש גזר הדין, ועל כן חלה ברירת המחדל, כי תקופת התנאי תחל ביום שחרור הנאשם מאסרו, יום 9.3.16. אין כל סיבה להניח שבית המשפט אשר הטיל את המאסר המותנה הຕcoon שכמעט כל תקופת התנאי תחפו את המאסר אותו הטיל, באופן שהופך אותו לכמעט חסר משמעות. לו הייתה זו כוונתו של בית המשפט, כי בנגד לבירית המחדל שבחוק תחול תקופת התנאי לאלאר, כי אז היה עליו להורות כך מפורשות.

ר' ניתוח תכליתו של סעיף 52(ג) לחוק העונשין בע"פ 7510/00 במנוקלר נ' מדינת ישראל, פסקה 9:

לאמור: במצב שבו נגזר עונש של מאסר על-תנאי על הנאשם במאסר **תידחה** תחילת תקופת התנאי השיפוטית עד למועד שחרורו מן המאסר. חריג זה נועד לשמר על האפקטיביות של התנאי במצב שבו הנאשם מריצה עונש מאסר. כפי שנאמר בע"פ 691/78 מושך יוסף נ' מדינת ישראל (להלן - עניין מושך [3]), בעמ' 501, מפי השופט י' כהן:

"**הטעם להוראה שבסעיף 52(ג) של חוק העונשין הוא, שבדרך כלל אין תועלת בכך,**
שתקופת התנאי, שהיא מעין תקופת מבחן שבה צריך לעמוד הנאשם, תחיל ותימשך
בזמן שה הנאשם נמצא בבית הסוהר."

משכך, המאסר המותנה של 12 חודשים שהוטל על הנאשם ביום 25.11.13 חב הפעלה.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתו את הודהתו במיחס לו ואת נסיבות חייו הקשות.

מנגד, לחובתו זקפתו את עברו המכבד עד מאד, ואת העובה שמאסרים רבים בהם נשא, ומאסרים מותנים רבים שהוטלו עליו והופלו, פעמי אחד פעם, לא הסיטו אותו מדרך הפשע והפגיעה באחרים. יתרה מכך - שלושה מאסרים מותנים שחלו על הנאשם בעת ביצוע המעשים בהם הורשע, לא מנעו ממנו לשוב ולבצע עבירות. נתון זה מלמד על כשלון מוחלט של ההרתעה על הנאשם.

אני עז להלirk הטיפולי אותו עבר הנאשם לאחר שחרורו ממאסרו הקודם, בשנת 2016. התקשתי מאד לקבל את הערכתם של שירות המבחן והעובדת הסוציאלית המטפלת בנאשם, כי הוא מבקש לניהל אורח חיים נורמטיבי יצירני, כאשר העבירות מושא האישום נעברו כשותפים לאחר שעבר הנאשם את ההליך הטיפולי ונגמר מסמיים.

ازכיך, כי הסבבו של הנאשם לעבירות הוא, שקנה כמות גדולה של קניביס על מנת לספק לבנו ומכר את הסמים גם לאחרים, על מנת למן את רכישת הסם. התנהלות זו רוחקה מהheid על הליך שיקומי מוצלח שעבר הנאשם, או על ניהול אורח חיים נורמטיבי. לכל היותר עולה, כי הנאשם נגם מהשימוש בסמים, אך לא נגם מהרגלו לספק סמים לאחרים. וגם אם הפסיק הנאשם לחתוא בעצמו בשימוש בסם, עדין הוא מחייב את הרבים. ור' דברי הרמב"ם בהקשר דומה (משנה תורה, ספר המדע, הלכות תשובה, פרק ד'):

עשרים וארבעה דברים מעכbin את התשובה. ארבעה מהם עון גדול: והעשה אחד מארבעתן - אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה, לפי גודל חטאו. ואלו הן: (א) המחייב את הרבים, ובכלל עון זה, המעכbin את הרבים **מלעשות מצואה. (ב) והמתה חברו מדרך טוביה לדרכ רעה, כגון מסית ומדיח.**

לאור אלה, לא רأיתי מקום להאריך את המאסרים המותנים שלחובת הנאשם ולא רأיתי מקום להמנע מלהשיט עליו עונשים הולמים את מעשי. גם בהטעלים מהמאסרים המותנים שלחובת הנאשם, נסיבותו האישיות של הנאשם אין מצדיקות המנעוט מהטלת מאסר לרצוי ממש. מטעם זה גם לא רأיתי הצדקה להפנות את הנאשם למסקיר משלים שיטיחס לשאלת הארכת התנאי, כפי שעתר בא כוחו.

ועם זאת, לאור העובדה שאחד המאסרים המותנים שלחובת הנאשם הוא למשך שנה, היינו תקופה העולה על הרף, העליון של מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, ראוי להפעיל את המאסרים המותנים באופן חופף זה לזה, וכן באופן חופף לתקופת המאסר שאטיל תctrבר להם. אני עր לכך שבשורה התחתונה, יגור על הנאשם עונש החORG מהרף העליון של המתחם, אך אזכיר מושכלות יסוד - מאסר מותנה שהופעל הוא חלק מהעונש שהוטל בתיק קודם, ולא בתיק הנוכחי, מתוך תקווה שייהי בו להרטיע את הנאשם ולא יופעל.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חמישה חודשים מאסר בפועל.
 - ב. מפעיל מאסר מותנה של 12 חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 24927-03-13 ביום 13.11.13.
 - ג. מפעיל מאסר מותנה של 3 חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 746-08-13 ביום 13.12.18.
 - ד. מפעיל מאסר מותנה של 6 חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 36947-01-14 ביום 15.01.08.
- המאסרם כולם ירוצו בחופף זה לזה, כך ששם הכל ירצה הנאשם 12 חודשים מאסר. מתקופה זו ינוכו ימי מעצרו של הנאשם והצדדים יגישו הודעה מתואמת בעניין זה.
- ה. שבעה חודשים מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת סמים שהוא פשע תוך שלוש שנים מיום שחררו מהמאסר.
 - ו. שלושה חודשים מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת סמים שהוא עווון תוך שלוש שנים מיום שחררו מהמאסר.

ה הנאשם יתאמן כניסה למאסר עם ענף אבחון ומיפוי של שירות בתי הסוהר בטלפון 08-9787337 או 08-9787337. כל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 19.4.7 עד השעה 9:00 במתќן המעצר בבית סוהר ניצן ברמלה, עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ח אדר ב' תשע"ט, 25 מרץ 2019, במעמד הצדדים.